

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

az NKA 204106/2144 pályázati azonosítószámú, A magyar húsmivesség története című időszaki kiállítás és kapcsolódó pedagógiai program megvalósításához

A kiállítás koncepciója és előkészítése

Az Országos Húsipari Kutatóintézet jogutódja a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ 2016-ban adta át a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtárnak a Húsipari Múzeum anyagát. Az átvételről szóló tárgyalások során fogalmazódott meg a gondolat, hogy az értékes muzeális anyagból múzeumunk időszaki kiállítást rendez.

A kiállítás kurátora az Állattenyésztési Gyűjtemény muzeológus, Pócz Dániel volt, aki koncepcióját a hagyományos húsipari feldolgozási módok, illetve húsfogyasztási szokások köré építette, ezért is kapta a kiállítás a *Húsmíves mesterség Magyarországon* címet. A kiállítás tárgyi, valamint dokumentumanyagát a Húsipari Múzeum átvett gyűjteménye adta, de azt kiegészítettük múzeumunk saját gyűjteményeinek jellemző darabjaival, többek között a világhírű Vastagh György állatszobraival.

A Vastagh-szobrokhoz hasonló kuriózumot jelentett az a bakonyi sertés dermoplasztika, amelyet a 19. század végén teljesen kipusztult fajta egyetlen preparált példányaként őriz múzeumunk.

A kiállítás a húsmíves mesterség sajátos világát helyezte a középpontba bemutatva a kezdetleges, majd egyre tökéletesebb munkaeszközöket, a céhes ipar szigorú szabályrendszerének dokumentumait, a mesterségbeli tudást bizonyító okleveleket. A kiállítás állatfajtánként tárgyalta a marhavágás, a sertésvágás, a baromfifeldolgozás, a juhhasznosítás és a vad- és halfogyasztás változásait a céhes ipar megerősödésétől annak felbomlásáig, utalva a gyáripari vágás és húsfeldolgozás kezdeteire.

A rendkívül törékeny, gipszből készült Vastagh-szobrok bemutatása esetében különleges biztonsági, illetve állományvédelmi megoldások beépítésére volt szükség, ezért a szobrok elhelyezésére szolgáló, istállót imitáló fakkokat infrasorompó felszerelésével védtük le. A kiállítás bejáratánál utólag elhelyezett világító totemek a látogatók épületen belüli mozgásának irányítását, azok kiállításba „terelésének” segítése céljából kerültek felállításra, de egyúttal látványelemként is szolgáltak. A kiállítás részletes ismertetője a http://www.mezogazdasagimuzeum.hu/archiv/temp_article90f7 weboldalon érhető el.

Múzeumpedagógiai program

A kiállításunkhoz összeállított pedagógiai programunk – támogatva magát a kiállítást – a hústermelés és a korok, kutatási eredmények, vallás, divat szerinti befolyásoló tényezők szerinti húsfogyasztás változatosságára hívta fel a figyelmet a következő konkrét témák történeti, néprajzi, természettudományos bemutatásával:

- Különböző céhek működése.
- A szarvasmarhához,
- sertéshez,
- juhhoz,
- baromfihoz,
- vadhoz,
- halhoz kapcsolódó néprajzi és történeti áttekintés.

A fent felsorolt témák mindegyike érdekes, minden korosztály számára izgalmas múzeumpedagógiai program kidolgozására adott lehetőséget. Pedagógiai programunk nem titkolt célja volt, hogy az időszaki kiállítás bemutatásával egy időben felfedezhetők legyenek az állandó kiállításaink kapcsolódó részei, azaz a *mezőgazdaságtörténeti*, az *erdészeti*, valamint a *halászat és vadászat történetével* foglalkozó kiállításunk témába vágó részeire is ráirányítottuk a látogató közönség figyelmét.

A múzeumpedagógiai elemeket a kiállítás előkészítése során a kurátor a múzeum múzeumpedagógusaival egyeztetve beépítette a kiállítás forgatókönyvébe. A kiállítás egyes állatfajtaikat bemutató részeinél, az úgynevezett múzeumpedagógiai falfelületeken mesék megjelenítésére került sor. A kiválasztott meserészletek között szerepelt többek között *Az aranyszörű bárány*, *A kis gömböc*.. Az archaikus jelleget a

tipográfiával, a játékoságot pedig az adott állat nyomainak megjelenítésével értük el. Az egyes állatfajokhoz kapcsolódóan tapintható tárgyak is kihelyezésre kerültek, amelyek értelmezésében falra függesztett, kézbe vehető, de nem elvihető lapozó és kirakó segített, az adott tárgyról árult el információkat egyre közelebbi meghatározásokat adva. A kiállításba épített további múzeumpedagógiai elem volt a záró részben elhelyezett, a századforduló korából származó vacsoramenühöz terített asztal, ahol az egyes evőeszközökkel, tányérokkal, azok megnevezésével, használatukkal ismerkedhettek meg a látogatók.

A kiállításhoz felfedezőjáték készült, melynek során a látogatók 16 állomást bejárva ismerhették meg a kiállítást. A játék végén egy, a falra kasírozott ellenőrzőtablót találhattak, ahol ellenőrizhették a megfejtéseik helyességét, és ahol jogot nyertek arra, hogy saját Mesterlevelüket kitöltsék nevükkel és cégpecséttel hitelesítsék azt. A felfedezőlapból 4000 darab készült.

A múzeumpedagógiai elemek mellett, illetve azokra építve a kiállításban múzeumpedagógiai foglalkozások is kapcsolódtak. A téli és tavaszi időszakban az *Állatok a ház körül* című, már meglévő és nagy sikerrel tartott, állandó kiállításainkhoz kapcsolódó foglalkozásunkat *A húsmivesség története* című kiállításához átdolgoztuk, oda is betértünk a gyerekekkel, még jobban tudatosítva bennük: háziállataink nélkül nehéz lenne elképzelni mindennapjainkat. A kisiskolás korosztálynak a *Kalandos pásztorélet – avagy így éltek hajdanán a pásztorok* című, már meglévő, több éve nagy népszerűségnek örvendő foglalkozásunkat dolgoztuk át a vezérfonalat megtartva: A magyar nép életében az állattenyésztésnek és a pásztorok életének mindig jelentős szerepe volt.

Az *„Eszem-iszom” lakoma* című, kimondottan a kiállításban kisiskolások számára kidolgozott múzeumpedagógiai foglalkozás a disznóölés bemutatására koncentrált.

Kommunikáció

A kiállítást a múzeum honlapján, illetve facebook oldalán hirdettük, illetve a múzeum bejáratánál elhelyezett kültéri plakátokon, egyéb hirdetési lehetőségekre csak az országos múzeumi rendezvény, a MÖF keretében volt lehetőség.

A kiküldött sajtóanyagok, illetve [MTI közlemény](#) hatására ugyanakkor több helyi médiamegjelenést is sikerült generálnunk, ezen túl interjú keretében adott hírt a kiállításról a Zugló Televízió, a Kontakt Rádió és a Katolikus Rádió.

MEGHÍVÓ

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár Isztvánffy István Megnyitja Őri
2016. szeptember 21-én 11 órára a

HÚSMÍVES
MESTERSÉG MAGYARORSZÁGON

szék kiállításának megnyitójára
 A rendezvényt kezdeményezte Dr. Hóibai Andrea, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár igazgató-helyettese.
 A kiállítás megalapítója Csizvák György, a Földművelésügyi Minisztérium agrárgazdasági területi államtitkára.
 A rendezvény szervezője a Magyar Művelődési Intézet, a Déri utcai Csizvák György Állami Múzeum és Könyvtár, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár.

Helyszín: Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár, 1188 Budapest, Városliget, Vajdahunyadvár, Október 6. tér
 A kiállítás 2017. február 28-ig, keddőtől vasárnapig tekinthető meg.
 Kérjük, hogy részvételi szándékát jelölje a muzeum@magyar-mezogazdasagi-muzeum.hu e-mail címen.

Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár
NKA
PICK

Rendezvények

A kiállítás megnyitóján fenntartónk képviselőjében Czerván György, az FM agrárgazdaságért felelős államtitkára tartott beszédet, és Majzik Márta színművésznő olvasott fel Krúdy Gyula műveiből, majd a maga a kurátor Pócz Dániel idézte meg furulyajátékával a somogyi pásztorok világát. A megnyitót fogadás és tárlatvezetés zárta.

A kiállításához kapcsolódó szakmai nap keretében láttuk vendégül a Mezőgazdasági és Élelmiszertudományi Egyesület Tudomány-és Technikatörténeti Szakosztályát.

A Múzeumok Őszi Fesztiválja (MÖF) keretében Őszbúcsúztató tábori foglalkozásokat – témanapokat hirdettünk, amelyek közül egy az „Eszem-izsom” lakoma című múzeumpedagógiai foglalkozásra épült.

A 2017. februárjában a [Farsangi forgatag](#), kétnapos rendezvényünkön A magyar húsmívesség története című időszaki kiállításnak fontos szerep jutott. Egy, a múzeumot bebarangoló, ötállomásos felfedező egyik állomása volt, ezen kívül egész napos „kérdézz-felelek!”-programot szerveztünk oda, illetve két-két tárlatvezetést is tartott Pócz Dániel kurátor nagy sikerrel. Az eseményről a múzeum honlapjának beharangozója a következő linken elérhető:

Az FM alá tartozó szakiskolákkal, valamint a zuglói óvodákkal korábban kiépült kapcsolatoknak köszönhetően múzeumpedagógiai foglalkozásokat tartottunk a kiállításban, illetve ahhoz kapcsolódóan, ezek azonban a látogatószámot kevésbé befolyásolták.

Múzeumpedagógiai foglalkozás	alkalom	részvevők száma
Állatok a ház körül	4	84
Kalandos pásztorélet	8	152
Eszem-iszom, lakoma	3	55
ÖSSZESEN	15	291

A kiállításhoz kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozások látogatottsága

Látogatottság

Az időszaki kiállítás megrendezésének eredménye a téma bemutatása, megismertetése mellett az is volt, hogy az őszi időszakban, a Múzeumok Őszi Fesztiválja által kínált kommunikációs lehetőségeket is kihasználva növelni tudtuk a múzeum látogatottságát. A Húsmíves kiállítás vezető programként épült be a MÖF helyi rendezvényeibe, illetve a Farsangi Forgatag című múzeumi rendezvénybe, amely egyben a kiállítás finisszása is volt.

A múzeum látogatottsága a kiállítás időszakában a tárgyévben, illetve az azt megelőző évben a következőképpen alakult:

időszak	látogatószám
2015.09.15.-től 2016.02.28.	17.862
2016.09.21.-től 2017.02.28.	45.982

A múzeum látogatottsága

Összefoglaló

A kiállítási projekt megvalósításával egy évek óta hanyóráó gyűjteményi anyagot sikerült megmenteni, és a korábban a nagyközönségtől elzárt tárgyi és dokumentumanyag kerülhetett bemutatásra. A kiállítás révén erősödtek a múzeum kapcsolatai az állattenyésztéssel foglalkozó egyesületekkel és szakmai szervezetekkel. A kiállítás időszakában elért jelentős látogatószám-növekedés jól példázza, hogy az időszaki kiállítások és azokra épülő családi programok (MÖF, Farsangi Forgatag) révén akár alternatív kommunikációs eszközök, a közösségi oldalak segítségével is fenntartható, illetve bővíthető a múzeumok iránti érdeklődés.

A beszámoló 2017. június 29-én feltöltésre került a Hungaricana Közgyűjteményi Portálra:

Budapest – Vajdahunyadvár, 2017. június 29.

Húsmíves mesterség Magyarországon időszaki kiállítás

Ősszel is új időszaki kiállítással várja a látogatókat a Magyar Mezőgazdasági Múzeum. A *Húsmíves mesterség Magyarországon* bemutatja azt a fejlődést, mely kialakította hazánk legendás, elismert húsiparát.

Hajdanán a céhek megalakulását többek közt olyan célok sarkallták, amit ma élelmiszerbiztonságnak és kétségbevonhatatlan szaktudásnak nevezünk. Az iparszerűen űzött húsmívesség relikviái mellett a házi vágás enteriőrje idézi meg a disznótorok hangulatát. A sok ritkaság egyike a bajai Hajósovics hentesmester vásározó lacikonyhája.

A fajok és fajták sokszínűségét többek között a világhírű művész, ifj. Vastagh György állatszobrai mutatják be, vagy éppen az az unikális, kitömött bakonyi sertés az 1850-es évekből, mely őshonos fajtánk utolsó hírmondója.

A kiállítás 2016. szeptember 21-től 2017. február 26-ig látogatható, múzeumi nyitvatartási időben.

A kiállításról készült szakmai beszámoló az Intézmény honlapján elérhető:

http://www.mezogazdasagimuzeum.hu/archiv/temp_article90f7

A szakmai beszámolót a Hungaricana portálra feltöltöttük.

